

23 אפריל 2023, ב' אייר תשפ"ג

לכבוד
כבוד השופט (בדימוס) אורי שוהם
נציב תלונות הציבור על השופטים
משרד המשפטים
ירושלים
שלום רב,

הנדון: הגשת תלונה נגד הרב יצחק יוסף – דיין בית הדין הרבני הגדול

בגין פניה לרשות ציבורית תוך ניצול מעמדו ותפקידו כדין

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הריני מתכבד להגיש תלונה נגד הרב הראשי, הרב יצחק יוסף, דיין בית הדין הרבני הגדול עקב הפרה בוטה של כללי האתיקה לדיינים, התשס"ח-2008 (להלן: "כללי האתיקה לדיינים", או "הכללים"), והכל כפי שיורחב להלן:

1. ביום 23.4.2023 פורסם,¹ כי הרב יצחק יוסף, המכהן כדיין בבית הדין הרבני הגדול, הופיע בשיעוריו השבועיים ופונה באופן ישיר לשר הפנים והבריאות הנכנס, חה"כ משה ארבל, ואומר לו: "לתת למועצות תקציבים – בתנאי שיבנו בית כנסת או ישיבה" ומוסיף: "אל תגייד להם במפורש, זה לא חוקי, תעשה את זה בחוכמה".

2. ובמילים אחרות, נראה מהסרטון שפורסם, כי הרב יצחק יוסף קורא לשר הפנים הנכנס לפעול בצורה לא חוקית – להתנות תקציבים לרשויות מקומיות ואף לא לעשות זאת "במפורש", אלא "בחוכמה".

3. כידוע, כללי האתיקה לדיינים מתווים עקרונות להתנהגותם ולאורחותיהם של דיינים ומחילים על הדיין, בוודאי דיין בית הדין הרבני הגדול – חובות משמעותיים כלפי הסביבה והימנעות מן השימוש במעמד השיפוטי לשם פעילויות פוליטיות בעייתיות. והנה הרב יצחק יוסף מפר ברגל גסה מספר כללי אתיקה החלים עליו כדיין:

א. **סעיף 18 לכללי האתיקה על דיינים קובע כי על דיין להימנע מלהביע בפומבי דעה בעניין שאינו משפטי בעיקרו והשוני במחלוקת ציבורית** – והנה, הרב יצחק יוסף לפי הפרסום מתערב בעניין פוליטי מובהק ותועד קורא לשר מטעם מפלגת ש"ס לבצע פעולה לא חוקית – להתנות תקציבי מדינה לרשויות השונות כדי שיקימו עוד מוסדות דתיים.

ב. **סעיף 23(ב) לכללי האתיקה על דיינים קובע כי דיין יימנע מפעילות שאינה הולמת את מעמדו כדיין** – למרות זאת, הרב יצחק יוסף פועל ממרום מעמדו כדיין בית הדין הרבני הגדול ומתעסק בעניינים פוליטיים מובהקים, עניינים מעוררי מחלוקת בעם ואף מתערב כדי להוציא לפועל רווח פוליטי יחד עם מפלגת ש"ס המזוהה עימו והעומד בראשה.

ג. **סעיף 24(ג) לכללי האתיקה על דיינים קובע כי דיין לא יפנה לרשויות ציבור או לגורמים פרטיים בשם גוף ציבורי שהוא פעיל בו** – והנה, הרב יצחק יוסף פונה אל שר הפנים והבריאות הנכנס ואף

¹ עקיבא וייס, "הרב הראשי הספרדי, יצחק יוסף, לשר הפנים והבריאות הנכנס משה ארבל: "לתת למועצות תקציבים - בתנאי שיבנו בית כנסת או ישיבה. אל תגייד להם במפורש, זה לא חוקי, תעשה את זה בחוכמה" ", כאן חדשות, 23.4.2023.

https://twitter.com/kann_news/status/1649931336012922881?ref_src=twsrc%5Egoogle%7Ctwcamp%5Eserp%7Ctwgr%5Etweet

קורא לו לבצע פעולה שאינה עומדת בקנה אחד עם הדין.

4. הנה כי כן, במקום בו דיין בבית הדין הרבני הגדול אינו רק פועל בתוקף תפקידו הרם כעובד מדינה להשפיע ולהתערב פוליטית בחלוקת התקציב, אלא שממרום מעמדו כפוסק הוא קורא לבצע פעולות לא-חוקיות, והכל תוך ניצול מעמדו כדין בעל סמכות שיפוטית.

5. מכאן, ולאור העקרונות שנקבעו זה מכבר בבג"ץ 732/84 ח"כ יאיר צבן נ' השר לענייני דתות פ"ד (מ)4) 153 (1986) נדמה כי הפר הרב יצחק יוסף את עקרונות היסוד החלים בבסיס תפקידו:

"הצורך להבטיח את אמון הציבור ברשות השופטת הוא צורך נמשך... צורך זה אינו מתמקד אך בפעולתו של השופט על כס המשפט. הוא משתרע על מכלול התנהגותו של השופט, בבית המשפט ומחוצה לו... התנהגות, המותרת לכל אזרח, עשוי שתהא אסורה על השופט, שכן יש בה כדי לפגום באמון הציבור במערכת השיפוט... אמון הציבור, מטבע מהותו, אינו נבחן על פי תחושתו הסובייקטיבית של השופט, כי הוא פועל בהגינות. אמון הציבור נבחן על ידי השופט על פי אמות מידה אובייקטיביות. אין זה מספיק, שהשופט עצמו סבור ומשוכנע כי פעל באופן עצמאי וללא נטייה. עליו להיות משוכנע, כי אותן עצמאות, הגינות וחוסר נטייה הן מראית פני הדברים. הגינות צריכה לא רק להיעשות אלא גם להיראות. [...]"

עקרונות היסוד החלים לעניין שופטים הם החלים גם לעניין דיינים. אכן הדיין כמו השופט הוא חלק מהרשות השיפוטית [...]. אכן, תנאי מוקדם להיות אדם דיין שיהיה רב, אך מכאן לא נובע, כי כל פעילות המותרת לרב מותרת גם לדיין. משנתמנה אדם להיות דיין, עליו לקבל על עצמו את המגבלות שהדיינות מטילה עליו. עליו להימנע מכל אותן פעולות שהדיינות אוסרת עליו, גם אם הרבנות מתירה זאת."

6. כלומר, הרב יצחק יוסף הפועל כדיין – קורא לשר הפנים והבריאות הנכנס להתנות תקציבים "אל תגיד להם במפורש, זה לא חוקי, תעשה את זה בחכמה". כך הוא גורם הלכה למעשה, להחלשת האמון הציבורי בהחלטותיו של בית הדין הרבני הגדול ובסמכותם של הדיינים לנהל משפט צדק שאינו מוטה מפוליטית נגד מאן דהוא. בעניין זה ראוי להביא מדבריו של נציב תלונות הציבור על שופטים לשעבר, השופט בדימוס אליעזר גולדברג, כי:

"דיין (כמוהו שופט), המערב עצמו בחיים הפוליטיים, לא רק שהוא פוגע בדימוי של מערכת השיפוט בעיני הציבור כמערכת בלתי תלויה, אלא שהוא גם פוגע בעקרון היסוד של הפרדת הרשויות בין הרשות השופטת ליתר רשויות המדינה"

7. אשר על כן, ולאור כלל האמור לעיל, לא ניתן להתעלם מכך שהרב יצחק יוסף עשה שימוש בעייתי ואסור בסמכותו ובמעמדו כדיין, והפר ברגל גסה את כללי האתיקה המחייבים אותו. והכל בדרך פסולה כדי להתערב בענייני המצויים במחלוקת ציבורית, ותוך קירבה פוליטית בעייתית ובאופן שאינו הולם את מעמדו של דיין בישראל.

8. לאור הדחיפות שבדבר והחומרה שבמעשיו, נודה לבירור התלונה.

9. במידה ותמצא אותה מוצדקת נבקשך לפעול להביא לסיום כהונתו של הרב יצחק יוסף בתפקידו כדיין בבית הדין הרבני הגדול בהתאם לסעיף 16א(א) לחוק הדיינים, תשט"ו-1955.

בכבוד רב,

הידי נגב, עו"ד
מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה